

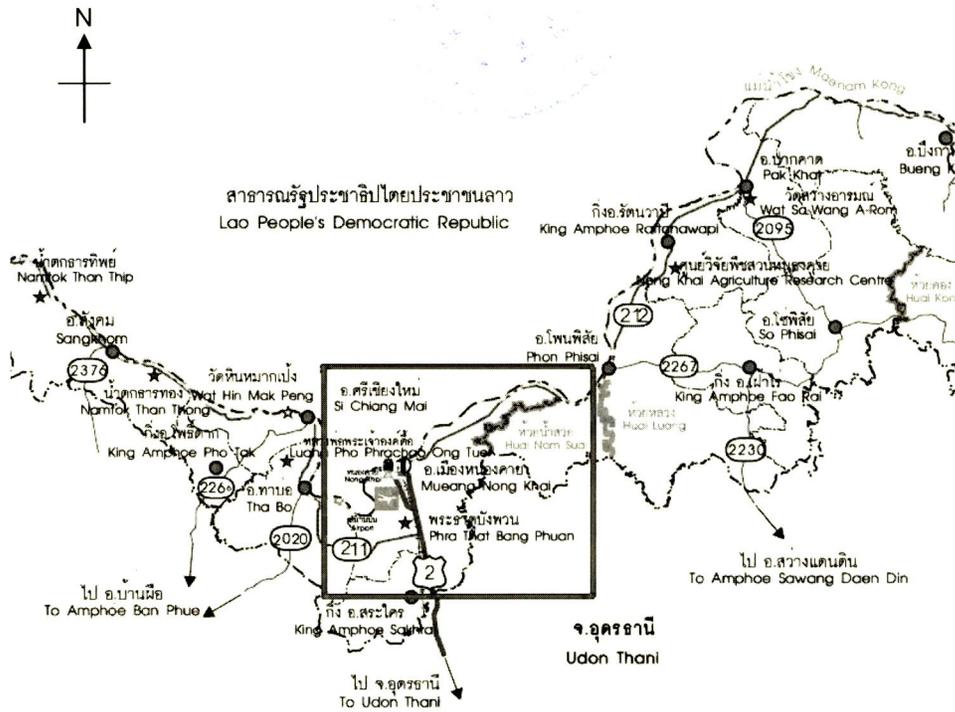
บทที่ 5 การท่องเที่ยวและการค้า ณ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

5.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป

5.1.1 อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย มีชายแดนติดกับ สปป.ลาว โดยมีแม่น้ำโขง กั้นระหว่าง นครหลวงเวียงจันทน์ ของ สปป.ลาว มีจุดผ่านแดนหนองคาย และสะพานมิตรภาพไทย – ลาว เป็นจุดเชื่อมการค้าและการท่องเที่ยวของทั้งสองประเทศ อำเภอเมืองหนองคาย มีพื้นที่ทั้งหมด ประมาณ 607.45 ตารางกิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพมหานครตามทางหลวงแผ่นดินสาย 2 (มิตรภาพ) ประมาณ 616 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	มีอาณาเขตติดต่อแม่น้ำโขง ซึ่งเป็นพรมแดนระหว่างประเทศไทย และสปป.ลาว
ทิศใต้	มีอาณาเขตติดต่อกับกิ่งอำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย และ อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี
ทิศตะวันออก	มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย
ทิศตะวันตก	มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย

รูปที่ 5-1: แผนที่อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

ที่มา: ปรับปรุงจาก การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2553.

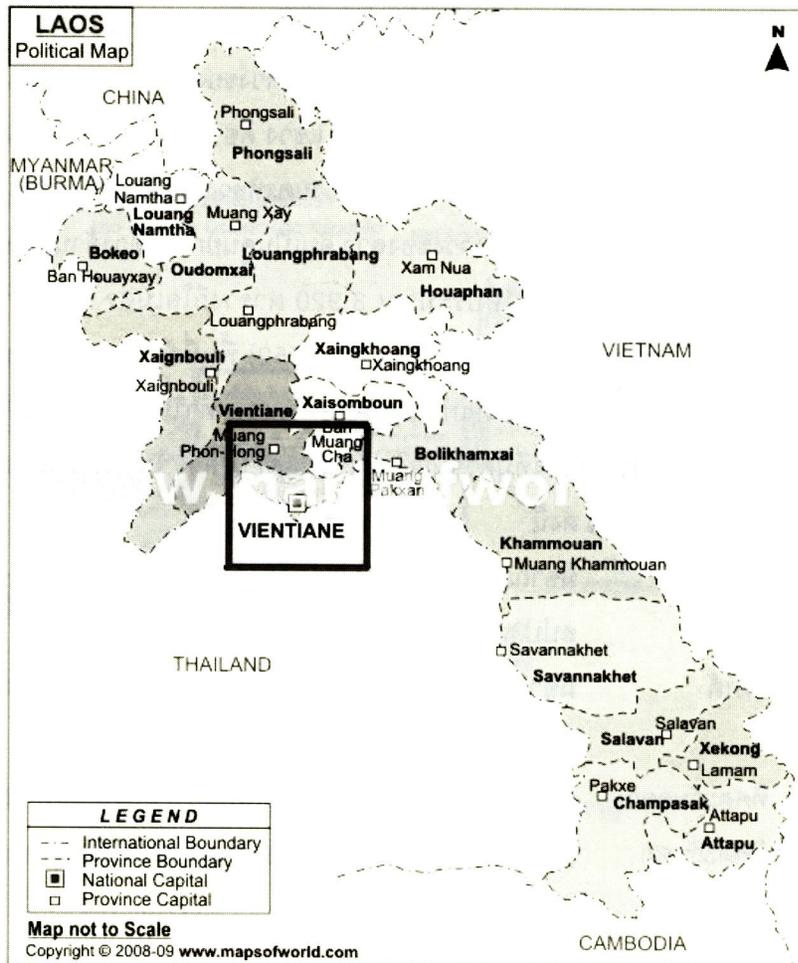
ปัจจุบันอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย มีการแบ่งการปกครองออกเป็น 16 ตำบล เทศบาลเมือง 1 แห่ง เทศบาลตำบล 4 แห่งและ 147 หมู่บ้าน มีประชากรรวมทั้งสิ้น 143,475 คน แยกเป็นประชากรชาย 71,654 คน ประชากรหญิง 71,824 คน มีอัตราความหนาแน่นของประชากรอยู่ที่ 236.190 คนต่อตารางกิโลเมตร (ข้อมูลจาก <http://www.amphoe.com> ณ วันที่ 21 มกราคม 2552) อาชีพหลักของประชากร ได้แก่เกษตรกรรม รับจ้าง จักสานผลิตภัณฑ์อาชีพเสริม ได้แก่ ปลูกไม้ดอก และผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย เป็นที่ตั้งของสะพานมิตรภาพไทย – ลาว เป็นประตูการค้าชายแดน ไปสู่ สปป.ลาว เวียดนาม มีการคมนาคม ทั้งทางรถยนต์ และทางรถไฟเข้าสู่ สปป.ลาว ดังนั้นจึงมีความสำคัญต่อการค้าและการท่องเที่ยวต่อประเทศไทย และในอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขงด้วย

5.1.2 แขวงนครหลวงเวียงจันทน์ สปป.ลาว

แขวงนครหลวงเวียงจันทน์ มีฐานะเป็นเมืองหลวงของ สปป.ลาว แต่เดิมเป็นส่วนหนึ่งของแขวงเวียงจันทน์ ต่อมา มีการแยกออกเป็น 2 แขวง คือ แขวงเวียงจันทน์ในปัจจุบัน และแขวงคำแพงพระนคร ก่อนจะเปลี่ยนชื่อมาเป็น แขวงนครหลวงเวียงจันทน์ในปัจจุบัน แขวงนครหลวงเวียงจันทน์เป็นที่ตั้งของเมืองหลวงของลาว อันเป็นศูนย์กลางทางด้านเศรษฐกิจของลาว แขวงนครหลวงเวียงจันทน์มีพื้นที่ประมาณ 3,920 ตารางกิโลเมตร มีประชากรประมาณ 700,000 คน (คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2552) พื้นที่ส่วนใหญ่ของแขวงนครหลวงเวียงจันทน์เป็นที่ราบลุ่ม เหมาะแก่การทำเกษตรกรรม ทำให้ภาคเกษตรกรรมมีบทบาทสำคัญมาก อีกทั้งยังเป็นแขวงที่มีความเจริญมากที่สุดของลาว ในด้านอาณาเขตติดต่อของแขวงนครหลวงเวียงจันทน์ ดังนี้

ทิศเหนือ	มีอาณาเขตติดต่อกับแขวงเวียงจันทน์ และเขตปกครองพิเศษไชยบุรี สปป.ลาว
ทิศใต้	มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ประเทศไทย โดยมี แม่น้ำโขงกั้นพรมแดน
ทิศตะวันออก	มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย ประเทศไทย
ทิศตะวันตก	มีอาณาเขตติดต่อกับแขวงเวียงจันทน์ สปป.ลาว

รูปที่ 5-2: แผนที่นครหลวงเวียงจันทน์ สปป.ลาว

ที่มา Thai APEC Study Center (TASC), 2010.

สปป.ลาวและประเทศไทย สามารถเดินทางไปมาหากันโดยใช้ช่องทางสะพานมิตรภาพไทย – ลาว แห่งที่ 1 ซึ่งเป็นเส้นทางเชื่อมอำเภอเมือง จังหวัดหนองคายของประเทศไทย และแขวงนครหลวงเวียงจันทน์ สปป.ลาว ซึ่งการคมนาคมในแขวงนครหลวงเวียงจันทน์นั้นค่อนข้างสะดวก เนื่องจากมีการคมนาคมทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ ที่สามารถเดินทางต่อไปยังแขวงต่างๆ ในลาว และไปยังต่างประเทศ ได้ การคมนาคมทางอากาศนั้น แขวงนครหลวงเวียงจันทน์มีสนามบินนานาชาติวัตไต (Wattay International Airport) ซึ่งใหญ่ที่สุดในลาว มีระยะทางห่างจากนครหลวงเวียงจันทน์ประมาณ 3 กิโลเมตร มีสายการบินภายในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะสายการบินแห่งชาติลาว และสายการบินนานาชาติ

ราชานุกาพย์ ทรงสันนิษฐานไว้ในหนังสือประวัติพระพุทธรูปสำคัญ ซึ่งพิมพ์แจกในงานทอดกฐินพระราชทาน ปี พ.ศ. 2468 ว่า หลวงพ่อพระใส เป็นพระพุทธรูปหล่อในสมัยล้านช้าง และตามตำนานที่เล่าสืบต่อกันมาว่า พระธิดา 3 องค์ แห่งกษัตริย์ล้านช้างเป็นผู้สร้าง บางท่านว่าเป็นพระราชธิดาของ พระไชยเชษฐาธิราช ได้หล่อพระพุทธรูปขึ้น 3 องค์ และขนานนามพระพุทธรูปตามนามของตนเองไว้ด้วยว่า พระเสริมประจำฟ้าใหญ่ พระสุกประจำคนกลาง พระใสประจำน่องสุดท้อง มีขนาดลดหลั่นกันตามลำดับ ปี พ.ศ. 2321 พระเจ้าธรรมเทววงศ์ได้อัญเชิญไปไว้ ณ เวียงจันทน์ และในสมัยรัชกาลที่ 3 ได้อัญเชิญมาฝั่งไทย แต่เกิดพายุ พระสุกจมน้ำอยู่ที่ปากงึม (เวินพระสุก) ส่วนพระเสริมและพระใส ประดิษฐานไว้ที่วัดโพธิ์ชัยและวัดหอกลอง ต่อมาในรัชกาลที่ 4 ได้อัญเชิญพระเสริมลงมาประดิษฐานที่กรุงเทพมหานคร ส่วนพระใสประดิษฐานอยู่ที่วัดโพธิ์ชัย ทุกปีในวันเพ็ญเดือน 6 ชาวเมืองหนองคายมีงานประเพณี คือ งานบุญเซิ้งบั้งไฟจะแห่บั้งไฟมาบูชาพระใสและจัดการแข่งขันการ จุดบั้งไฟที่วัดโพธิ์ชัยเป็นประจำ (ปัจจุบันได้ย้ายสถานที่จุดบั้งไฟออกนอกเมือง ใกล้กับเทคนิคหนองคายแห่งใหม่ โดยใช้เส้นทางหนองคาย-อ.โพนพิสัย ระยะทางประมาณ 5 กม.) (nongkhaiweb.com, 2552)

- **สะพานมิตรภาพไทย-ลาว** เป็นสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งแรกสร้างโดย ความร่วมมือของ 3 ประเทศคือ ออสเตรเลีย ไทย และ สปป.ลาว เชื่อมระหว่างบริเวณหาดจอมมณี อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ไปยังท่านาแล้งของ สปป.ลาว ซึ่งอยู่ห่างจากเมืองเวียงจันทน์ ประมาณ 20 กิโลเมตร เป็นสะพานเดี่ยว การจราจรบนสะพานแบ่งเป็น สองช่องจราจร มีความยาวประมาณ 1.2 กิโลเมตร กว้าง 15 เมตร มีช่องสำหรับเดินรถ 2 ช่องทาง ซึ่งตรงช่วงกลางสะพานเป็นทางรถไฟเปิดใช้สะพานเป็นทางการในเดือนเมษายน พ.ศ. 2537 โดยได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดสะพานแห่งนี้ สร้างความปลื้มปิติให้ประชาชนทั้ง 2 ฝั่งไทย-ลาวเป็นอันมาก

- **หาดจอมมณี** ตั้งอยู่ที่บ้านจอมมณี หมู่ที่ 1 ตำบลมีชัย ห่างจากเขตเทศบาลเมืองประมาณ 2 กิโลเมตร เป็นส่วนหนึ่งของลำน้ำโขง หาดแห่งนี้จะมีความยาวประมาณ 200 เมตร และจะปรากฏให้เห็นในช่วงฤดูแล้งเมื่อน้ำลด โดยเฉพาะเดือนเมษายน จะมีนักท่องเที่ยวท้องถิ่นและจากจังหวัดใกล้เคียง และพี่น้องชาวลาวเดินทางไปที่ท่องเที่ยวพักผ่อนเป็นจำนวนมาก ได้รับการเรียกขานว่าเป็น "พัทยาสาน" อีกทั้งนักท่องเที่ยวในบริเวณหาดทรายยังสามารถมองเห็นบริเวณสะพานมิตรภาพไทย-ลาว ได้อย่างชัดเจน

- **วัดศาลาแก้วกู่** เป็นศาสนสถานอยู่ ห่างจากตัวเมืองหนองคายไปประมาณ 5 กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 212 ทางไปอำเภอโพนพิสัย เป็นวัดที่มีรูปปั้นขนาดใหญ่

แสดงถึงแดนสวรรค์ แดนนรก เพื่อเป็นสื่อสอนให้รู้จักการผลของทำความดีผลของการทำความชั่ว นอกจากนี้ภายในโบสถ์ยังมีวัตถุโบราณต่าง เครื่องลางของคลังต่างๆ ก่อนกลับแวะชมต้นกระบองเพชรยักษ์ที่ทางวัดปลูกไว้น่าสนใจมาก

- **ท่าเสด็จ** อยู่ในเขตเทศบาลเมือง เป็นท่าเรือโดยสารข้ามแม่น้ำโขงไปยังฝั่งลาว มีด่านตรวจคนเข้าเมืองและร้านค้าจำหน่ายสินค้าจากนานาประเทศที่ส่งผ่านเข้ามาจากฝั่งลาว สินค้าที่จำหน่ายได้แก่ เครื่องไม้ฝั่มงู เครื่องไฟฟ้า นาฬิกา อาหาร เสื้อผ้า ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีบริษัททัวร์ที่รับทำบัตรผ่านแดนและนำเที่ยว สปป. ลาว อีกด้วย

ชาวไทยจะต้องทำบัตรผ่านแดนที่สำนักงานบัตรผ่านแดน บริเวณศาลากลางจังหวัดหนองคาย โดยมีเอกสารประกอบการทำบัตรผ่านแดน คือสำเนาบัตรประชาชนหน้าหลัง รูปถ่ายขนาด 1 นิ้ว จำนวน 2 รูป ชาวต่างประเทศ จะต้องใช้หนังสือเดินทาง (Passport) และขอวีซ่าที่สถานทูตลาวประจำประเทศไทย

- **พระธาตุบังพวน** ตั้งอยู่ที่วัดพระธาตุบังพวน บ้านดอนหมู ตำบลพระธาตุบังพวน ห่างจากอำเภอเมืองหนองคาย ประมาณ 21 กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 2 (หนองคาย - อุดรธานี) ประมาณกม.ที่ 11 จากตัวเมืองหนองคาย จะถึงสี่แยกบ้านหนองสองห้อง เลี้ยวขวาเข้าทางหลวงหมายเลข 211 (หนองคาย-ท่าบ่อ) ถึงบริเวณกิโลเมตรที่ 10 เดิมพระธาตุบังพวนเป็นเจดีย์เก่าแก่ เป็นที่เคารพสักการะของชาวหนองคายมาช้านาน ตัวองค์พระธาตุเดิมเป็นเจดีย์สร้างด้วยอิฐเผา มีรูปทรงแบบสถาปัตยกรรมท้องถิ่น ลักษณะเจดีย์เป็นรูปสถาปัตยกรรมแบบอินเดียรุ่นเดียวกับองค์พระปฐมเจดีย์ เจดีย์องค์ปัจจุบันบูรณะขึ้นใหม่โดยกรมศิลปากรในระหว่าง ปี พ.ศ. 2519-2521 หลังจากที่ยังคงเดิมได้พังทลายลงเมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2513 เนื่องจากฐานทรุด พระธาตุองค์ปัจจุบันมีฐานทักษิณ 5 ชั้น กว้าง 17.20 เมตร สูงถึงยอดฉัตร 34.25 เมตร รูปปราสาทสี่เหลี่ยมต่อกันเป็นบัวปากระฆังชั้นที่ 6 เป็นรูประฆังคว่ำ ชั้นที่ 7 เป็นรูปดาวปาลี และเหนือขึ้นไปเป็นที่ตั้งฉัตรและบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ

- **พิพิธภัณฑ์พระธาตุบังพวน** เป็นห้องเล็กๆ อยู่ใกล้กับองค์พระธาตุ ซึ่งภายในจะเก็บซากเศษหิน ใบเสมา ศิลาจารึก ตลอดจนโบราณวัตถุของพระธาตุองค์เก่า รวมทั้งประวัติขององค์พระธาตุ

- **สะพานนาคร** อยู่ในบริเวณใกล้ๆ องค์พระธาตุ ซึ่งในสมัยโบราณเมื่อมีการแต่งตั้งผู้ใดเป็นเจ้าเมือง ก็จะนำน้ำจากสระนี้ไปส่งเพื่อเป็นสิริมงคล ในสมัยต่อมาสะพานนาครก็ทรุดโทรมลงตามกาลเวลา จนกระทั่งชาวบ้านและประชาชนที่มีจิตศรัทธาได้ร่วมกันบริจาคและทำการบูรณะสะพานนาครเพื่อใช้น้ำในสระนี้นำไปประกอบพิธีมงคลต่างๆ เพื่อความเป็นสิริมงคล

ทุกปีชาวจังหวัดหนองคายจะจัดงานนมัสการพระธาตุบังพวนขึ้นในเดือนนี้ ขึ้น 11 ค่ำ (nongkhaiweb.com, 2552)

- **อนุสาวรีย์ปราบฮ่อ** เป็นอนุสาวรีย์แห่งเดียวในจังหวัดหนองคาย เป็นอนุสาวรีย์เทิดทูนความดีของผู้ล่วงลับไปแล้ว ในการปราบฮ่อ ในปี พ.ศ. 2429 (ร.ศ. 105) เสด็จในกรมหลวงประจักษ์ศิลปาคม รับสั่งให้สร้างอนุสาวรีย์ไว้ที่เมืองหนองคาย เพื่อบรรมจัญญ์ของผู้ที่เสียชีวิตในการปราบฮ่อ เดิมตั้งอยู่ที่หลังสถานีตำรวจภูธร จังหวัดหนองคาย ต่อมาในปี พ.ศ. 2492 ทางจังหวัดหนองคายได้รับงบประมาณให้สร้างอนุสาวรีย์ปราบฮ่อเพื่อให้สง่างามสมกับเป็นอนุสาวรีย์ของผู้ที่ได้เสียสละเพื่อชาติบ้านเมืองให้เป็นศรีสง่าแก่เมืองหนองคายสืบไป จึงย้ายมาสร้างใหม่ที่บริเวณหน้าศาลากลางจังหวัด มีค้ำจารึกที่อนุสาวรีย์ทั้ง 4 ทิศ ทั้งภาษาไทย จีน ลาว และอังกฤษ ทางจังหวัดได้กำหนดให้มีการจัดงานบวงสรวงและฉลองอนุสาวรีย์เป็นประจำ ทุกวันที่ 5 มีนาคม ของทุกปี

- **พระธาตุหนองคาย** อยู่ในบ้านวัดธาตุ เขตเทศบาลเมืองหนองคาย ตามประวัติที่ค้นพบ พบว่าในปีมะเมีย เดือน 9 ขึ้น 9 ค่ำ พ.ศ.2390 โกล้ค้ำพระธาตุหนองคายได้พังลงแม่น้ำโขง และตลิ่งอันเป็นที่ตั้งขององค์พระธาตุถูกน้ำเซาะพังลงจนมองเห็นองค์พระธาตุเกือบอยู่กึ่งกลางลำแม่น้ำ ในช่วงฤดูแล้งที่แม่น้ำโขงลดระดับลงจะมองเห็นพระธาตุโผล่พ้นน้ำขึ้นมา จึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมอีกแห่งหนึ่ง

อำเภอเมืองหนองคายมีที่พักและร้านอาหารไว้คอยต้อนรับและบริการนักท่องเที่ยว และ ผู้เดินทาง ที่พักประเภทโรงแรม รีสอร์ท และเกสเฮ้าส์ มีประมาณ 42 แห่ง แต่อยู่ในระดับ 2-3 ดาว นักท่องเที่ยวนิยมจะไปพักที่ จ.อุดรธานี มากกว่าเนื่องจากอยู่ห่างจาก จ.หนองคายไม่ไกลนัก และมีที่พักให้เลือกมากกว่า ส่วนร้านอาหารมีประมาณ 30 ร้าน ที่เป็นที่พักของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะอาหารท้องถิ่นขึ้นชื่อ คือ หมมเนือง (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2552)

ในส่วนของจำนวนของนักท่องเที่ยวที่เดินทางผ่านแดนยังด่านถาวรพรมแดนหนองคาย ในปี พ.ศ. 2551 มีจำนวนนักท่องเที่ยวเข้าจำนวน 974,483 คน เพิ่มขึ้นจาก ปี พ.ศ. 2550 ที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวอยู่ที่ 783,724 คน (ร้อยละ 24.34) และในปี พ.ศ. 2552 จำนวนนักท่องเที่ยวผ่านเข้ามาเพิ่มสูงขึ้นถึง 1,101,774 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.06 ส่วนนักท่องเที่ยวผ่านแดนขาออกในปี พ.ศ. 2551 มี 974,359 คน เพิ่มสูงขึ้นจาก ปี พ.ศ. 2550 ถึงร้อยละ 23.27 และเพิ่มจำนวนขึ้นอีกในปี พ.ศ. 2552 ไปอยู่ที่ 1,099,835 คน หรือเพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 12.88 ซึ่งจำนวนของนักท่องเที่ยวที่เดินทางผ่านเข้า – ออก ณ ด่านพรมแดนหนองคายนั้นมีแนวโน้ม

สูงขึ้นทุกปี และในปี พ.ศ. 2552 มีจำนวนนักท่องเที่ยวผ่านด่านพรมแดนหนองคายจำนวนมาก เนื่องจากลาวเป็นเจ้าภาพในการจัดแข่งขันกีฬาซีเกมส์ ครั้งที่ 25 ระหว่างวันที่ 9 – 18 ธันวาคม 2552 ณ นครหลวงเวียงจันทน์ (ตารางที่ 5-1)

**ตารางที่ 5-1: จำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางผ่านแดนเข้า - ออก ณ จุดผ่านแดน
หนองคาย ปี พ.ศ. 2545 – 2552**

ปี พ.ศ.	เดินทางเข้า (คน)	อัตราการเติบโต เดินทางเข้า (ร้อยละ)	เดินทางออก (คน)	อัตราการเติบโต เดินทางออก (ร้อยละ)
2545	205,255	N/A	187,497	N/A
2546	230,379	12.24	203,235	8.39
2547	244,992	6.34	230,677	13.50
2548	416,723	70.10	423,865	83.75
2549	512,592	23.01	528,645	24.72
2550	783,724	52.89	790,395	49.51
2551	974,483	24.34	974,359	23.27
2552	1,101,774	13.06	1,099,835	12.88
รวม	4,469,922		4,438,508	

ที่มา: ปรับปรุงจาก สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง. 2553.

5.2.2 แขวงนครหลวงเวียงจันทน์ สปป.ลาว

การท่องเที่ยวของแขวงนครหลวงเวียงจันทน์ มีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีคุณค่าทางด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมมากมาย อาทิ

- **พระธาตุหลวง** เป็นพระธาตุใหญ่และสวยงามที่สุดใน สปป.ลาว สร้างโดยช่างโบราณชาวลาว มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรมและเป็นตัวแทนของสถาปัตยกรรมลาวล้านช้าง ด้านหน้ามีอนุสาวรีย์พระเจ้าไชยเชษฐาธิราช ประดิษฐานอยู่ ส่วนองค์พระธาตุเหลืออร่ามดุจทอง ด้านหลังของอนุสาวรีย์นั้นเป็นที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ ในแต่ละปีจะมีงานนมัสการพระธาตุหลวงที่ยิ่งใหญ่ในคืนเพ็ญที่ 12 ถือเป็นงานยิ่งใหญ่ระดับชาติ

- **วัดหอพระแก้ว** หอพระแก้ว เป็นโบราณสถานคู่ประเทศลาว ซึ่งสถานที่นี้เคยประดิษฐาน พระแก้วมรกต หรือ พระพุทธมหามณีรัตนปฏิมากร ตั้งอยู่ที่นครหลวงเวียงจันทน์ ประเทศลาว ปัจจุบันเหลือเพียงพระแท่นที่ประดิษฐาน เพราะพระแก้วมรกตองค์ปัจจุบันได้รับการอัญเชิญลงมาประทับที่กรุงเทพมหานคร ในสมัยของสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี โดยสมเด็จพระเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก เป็นผู้อัญเชิญ (ซีเกมส์-2009. blogspot.com, 2553)

- **วัดองค์ต่อ** สร้างขึ้นภายหลังที่เจ้าชายเซษฐาธิราชสร้างเมืองเวียงจันทน์ 6 ปี สันนิษฐานว่าสร้างครอบงำในสมัยขอม แต่ก่อนเรียก "วัดไชยะพุม" เมื่อมีพระพุทธรูปองค์ต่อมาประดิษฐานที่นี้ ชาวบ้านจึงเรียกว่า "วัดองค์ต่อ"

- **วัดสี่สะเกด** สร้างเมื่อ ปี พ.ศ. 2361 ตามบัญชาของเจ้าอนุวงศ์แห่งราชอาณาจักรล้านช้าง ตั้งอยู่ติดกับพระราชวังหลวงด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นวัดที่มีความหมายทางประวัติศาสตร์ เนื่องจากเป็นวัดเก่าแกในนครหลวงเวียงจันทน์ที่ไม่ถูกทำลายจากสงคราม ลักษณะพิเศษของวัดนี้อยู่ที่ความอลังการของพระพุทธรูป 6,840 องค์ ที่ฝังอยู่ตามช่องกำแพง

- **ประตูชัย** เป็นอนุสรณ์สถานเพื่อระลึกถึงประชาชนชาวลาวผู้เสียสละชีวิตในสงครามก่อนหน้าการปฏิวัติของพรรคคอมมิวนิสต์ และเป็นสัญลักษณ์ของนครหลวงเวียงจันทน์ สร้างขึ้นในปี พ.ศ. 2505 และแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2512 ลักษณะสถาปัตยกรรมได้รับอิทธิพลของประตูชัยในกรุงปารีส แต่ก็ยังคงมีเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมของลาวปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจน ตั้งอยู่บนถนนล้านช้าง นักท่องเที่ยวสามารถขึ้นบันไดไปบนอนุสรณ์เพื่อชมวิวทิวทัศน์ของตัวเมืองนครหลวงเวียงจันทน์ และเลือกซื้อสินค้าที่ระลึกบนอนุสรณ์ได้

นอกจากนี้ยังมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจอื่นๆ อีก เช่น วัดสี่เมือง ตลาดเช้า ซึ่งเป็นสรรพสินค้าขายเสื้อผ้าพื้นเมือง เครื่องประดับ ดิวิดีเพลง หนังสือ และละครไทย ฯลฯ พิพิธภัณฑ์ไกสอนพรมวิหาร และเขื่อนน้ำงึม เป็นต้น (บริษัทไซคทวิทัวร์, 2552).

5.3 ข้อมูลพื้นฐานด้านการค้า

5.3.1 อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย

การค้าชายแดนเป็นธุรกิจหลัก ของอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย เพราะเป็นประตูสู่การค้าอินโดจีน มีการคมนาคมขนส่งที่สะดวก ทั้งทางรถยนต์ และทางรถไฟ มีสะพานมิตรภาพไทย – ลาวเชื่อมเส้นทางการค้าการขนส่ง ซึ่งชนิดของสินค้าที่ผ่านด่านศุลกากรหนองคายนั้น ในปีงบประมาณ 2551 (ตุลาคม 2550 – กันยายน 2551) สินค้าที่มีการนำเข้าและมีมูลค่าการนำเข้ามากที่สุด 3 อันดับแรกในปีงบประมาณ 2551 ได้แก่ ไม้แปรรูป ชุดสายไฟสำเร็จรูป และ

รถป็นจัน และสินค้าที่มีการส่งออกและมีมูลค่าการส่งออกมากที่สุด 3 อันดับแรกในปีงบประมาณ 2551 ได้แก่ น้ำมัน รถยนต์ และผ้าตาม ลำดับ (ตารางที่ 5-2)

ตารางที่ 5 - 2: 10 อันดับสินค้านำเข้าและมูลค่าสินค้า ผ่านด่านศุลกากรหนองคายในปีงบประมาณ 2551

ลำดับ	ปีงบประมาณ 2551			
	ชนิดสินค้านำเข้า	มูลค่า (ล้านบาท)	ชนิดสินค้าส่งออก	มูลค่า (ล้านบาท)
1	ไม้แปรรูป	460.03	น้ำมัน	6,780.59
2	ชุดสายไฟสำเร็จรูป	294.47	รถยนต์	1,465.62
3	รถป็นจัน	171.39	ผ้า	1,459.33
4	รถยนต์	60.44	เหล็ก	809.52
5	เสื้อสตรี	54.61	เครื่องชุดเจาะ	295.58
6	ส่วนประกอบยานยนต์	43.34	ฝาจุก - ฝาจีบ	229.03
7	ส่วนประกอบเครื่องจักร	43.11	รถดั้มพ์	190.54
8	ไม้ปาร์เกต์	28.57	ยานยนต์ส่งของ	187.53
9	อุปกรณ์และเครื่องใช้ในการสำรวจ	29.91	ส่วนประกอบยานยนต์	171.86
10	รถชุดเจาะ	28.90	ยางนอก	167.86
รวมมูลค่าการนำเข้า		1,214.77	รวมมูลค่าการส่งออก	11,757.45

ที่มา: ปรับปรุงจาก ด่านศุลกากรหนองคาย, 2552.

มูลค่าการนำเข้า และส่งออกสินค้าของประเทศไทยผ่านด่านศุลกากรหนองคาย 10 อันดับแรกในปีงบประมาณ 2551 มีมูลค่าการนำเข้ารวม 1,214.77 ล้านบาท และมีมูลค่าส่งออก 10 อันดับสินค้าแรกรวม 11,757.45 ล้านบาท สินค้าที่นำเข้าส่วนมากเป็นสินค้าอุปกรณ์ชิ้นส่วน ที่ต้องนำมาประกอบและสินค้าส่งออกส่วนมากเป็นสินค้าประเภทพลังงานน้ำมัน รถยนต์ ยานยนต์ที่ประกอบแล้วจึงทำให้มูลค่าของการส่งออกมีมากกว่ามูลค่าของสินค้านำเข้า และแนวโน้มของมูลค่าการนำเข้าและส่งออกมีมูลค่าสูงขึ้นทุกปี โดยในปีงบประมาณ 2552 มีมูลค่านำเข้าอยู่ที่ 2,032.39 ล้านบาท มากกว่ามูลค่าการนำเข้าในปีงบประมาณ 2551 ที่มี

76_____การพัฒนาเมืองชายแดนเพื่อรองรับผลกระทบจากการท่องเที่ยวและการค้าในลุ่มน้ำโขง

มูลค่านำเข้าสินค้าอยู่ที่ 1,851.32 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 และมูลค่าของการส่งออกสินค้ารวมของประเทศไทย ณ ด้านศุลกากรหนองคายก็มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเช่นกัน โดยในปีงบประมาณ 2552 มีมูลค่าการส่งออกอยู่ที่ 29,282.55 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากมูลค่าการส่งออกในปีงบประมาณ 2551 ที่มีมูลค่าการส่งออกอยู่ที่ 28,604.94 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.37 (ตารางที่ 5-3)

ตารางที่ 5-3: มูลค่าการนำเข้า – ส่งออกสินค้า ในปีงบประมาณ 2549 – 2552 ณ ด้านศุลกากรหนองคาย

หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	มูลค่าการนำเข้า	มูลค่าการส่งออก	อัตราการเติบโตการนำเข้า (ร้อยละ)	อัตราการเติบโตการส่งออก (ร้อยละ)
2549	1,526.16	18,131.70	N/A	N/A
2550	1,510.42	21,743.87	-1.03	19.92
2551	1,851.32	28,604.94	22.57	31.55
2552	2,032.39	29,282.55	10.00	2.37
รวม	6,920.29	97,763.06		

ที่มา: ปรับปรุงจาก ด้านศุลกากรหนองคาย, 2553.

นอกจากนี้ ด้านศุลกากรหนองคายยังเป็นจุดผ่านสินค้า จาก สปป.ลาว ไปยังประเทศที่สาม และสินค้าจากประเทศที่สามไปยัง สปป.ลาว ปีงบประมาณ 2552 มีมูลค่าของสินค้าผ่านจากประเทศที่สาม ไปยัง สปป.ลาว และจากสปป.ลาว ไปยังประเทศที่สามเพิ่มสูงขึ้นจากมูลค่าของสินค้าใน 2 ปีงบประมาณก่อนหน้า โดยมูลค่าของผ่านแดนจาก สปป.ลาว ไปยังประเทศที่สาม ในปีงบประมาณ 2552 อยู่ที่ 21,128.15 ล้านบาท สูงกว่าปีงบประมาณ 2551 ที่มีมูลค่าอยู่ที่ 11,883.53 ล้านบาท หรือเพิ่มสูงร้อยละ 77.79 และมูลค่าของสินค้าที่ผ่านมาจากประเทศที่สาม ไปยัง สปป.ลาว ก็มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นทุกปี โดยในปีงบประมาณ 2552 มูลค่าของสินค้าผ่านแดนจากประเทศที่สาม ไปยัง สปป.ลาว อยู่ที่ 13,966.92 ล้านบาท เพิ่มสูงขึ้นจากปีงบประมาณ 2551 ที่มีมูลค่าของสินค้าผ่านแดนอยู่ที่ 10,950.36 ล้านบาท หรือเพิ่มสูงร้อยละ 27.55 (ตารางที่ 5-4) และสินค้าผ่านแดนจากประเทศที่สามไปยัง สปป.ลาว 10 อันดับแรก ในปีงบประมาณ 2551 นั้นมีมูลค่า 5,726.73 ล้านบาท ซึ่งสินค้าผ่านแดนสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ รถยนต์ (รถกระบะ, รถโดยสาร, รถตู้) ผ้าและอุปกรณ์ตัดเย็บ และอุปกรณ์ใช้ในงานเหมือง

แร่ ตามลำดับ (ตารางที่ 5 - 5) และสินค้า 10 อันดับแรกที่ผ่านแดนจาก สปป.ลาว ไปยังประเทศที่สาม ในปีงบประมาณ 2551 มีมูลค่า 12,022.64 ล้านบาท ซึ่งสินค้าผ่านแดนสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เสื้อผ้า สินแร่ทองแดง และรถยนต์ ตามลำดับ (ตารางที่ 5 - 6)

ตารางที่ 5-4: มูลค่าของผ่านแดนของประเทศที่สาม ณ ด้านศุลกากรหนองคายใน ปีงบประมาณ 2549 – 2552 หน่วย: ล้านบาท

ปี งบประมาณ	สปป.ลาวไปประเทศที่สาม		ประเทศที่สามไปสปป.ลาว	
	บาท	อัตราการเติบโต (ร้อยละ)	บาท	อัตราการเติบโต (ร้อยละ)
2549	7,466.78	N/A	5,776.84	N/A
2550	6,504.29	-12.89	7,292.18	26.23
2551	11,883.53	82.70	10,950.36	50.17
2552	21,128.15	77.79	13,966.92	27.55
รวม	46,982.75		37,986.30	

ที่มา: ปรับปรุงจาก ด้านศุลกากรหนองคาย, 2553.

ตารางที่ 5 - 5: 10 อันดับสินค้าผ่านแดนและมูลค่าสินค้าผ่านแดนจากประเทศที่สาม ไปยัง สปป.ลาว ผ่านด้านศุลกากรหนองคาย ในปีงบประมาณ 2551

ลำดับ	ปีงบประมาณ 2551	
	ชนิดสินค้าส่งออก	มูลค่า (ล้านบาท)
1	รถยนต์ (รถกระบะ, รถโดยสาร,รถตู้)	2,162.04
2	ผ้าและอุปกรณ์ตัดเย็บ	1,487.25
3	อุปกรณ์ใช้ในงานเหมืองแร่	563.99
4	ลูกเหล็กสำหรับบดทำด้วยเหล็ก, เหล็ก	376.66
5	สุรา, ไวน์, บุหรี่, บรันดี, วิสกี้	261.23
6	รถเอ็กซ์เรย์	250.81
7	ข้าวมอลท์	240.11
8	ส่วนประกอบเครื่องบดแร่	190.96
9	อุปกรณ์ใช้ในงานไฟฟ้า	101.38
10	อุปกรณ์โทรศัพท์	92.28
รวมมูลค่า		5,726.73

ที่มา: ปรับปรุงจาก ด้านศุลกากรหนองคาย, 2552.

ตารางที่ 5 - 6: 10 อันดับสินค้าผ่านแดนและมูลค่าสินค้าผ่านแดนจาก สปป.ลาว ไปยัง
ประเทศที่สาม ผ่านด่านศุลกากรหนองคาย ในปีงบประมาณ 2551

ลำดับ	ปีงบประมาณ 2551	
	ชนิดสินค้าส่งออก	มูลค่า (ล้านบาท)
1	เสื้อผ้า	6,820.02
2	สินแร่ทองแดง	4,482.14
3	รถยนต์	176.87
4	ซิลิโคน	169.21
5	อะไหล่เครื่องบิน	139.49
6	รองเท้า	88.23
7	ของใช้ส่วนตัวและของใช้ในบ้านเรือน	48.08
8	ไม้ (แปรรูป, ปาร์เก้ต์)	41.78
9	เฟอร์นิเจอร์	40.43
10	หน่อไม้แช่น้ำบรรจุกระป๋อง	16.39
รวมมูลค่า		12,022.64

ที่มา: ปรับปรุงจาก ด่านศุลกากรหนองคาย, 2552.

มูลค่าการส่งออกผ่านด่านศุลกากรหนองคายมีมูลค่าสูง ผ่านด่านพรมแดนหนองคาย ทำให้ประเทศไทยได้ดุลการค้าเช่นเดียวกับด่านพรมแดนด้านต่างๆ ของประเทศไทย อีกทั้งด่านพรมแดนหนองคายเป็นจุดผ่านของสินค้าระหว่างประเทศที่สามและ สปป.ลาว ที่มีมูลค่าสูงด้วย อันเนื่องจาก สปป.ลาว ไม่มีเส้นทางหรือพื้นที่ติดกับทะเล จึงต้องผ่านประเทศไทยเพื่อขนส่งสินค้าไปยังท่าเรือแหลมฉบัง อีกทั้ง อำเภอเมือง จังหวัดหนองคายมีอาณาเขตติดกับนครหลวงเวียงจันทน์ อันเป็นเมืองหลวงของ สปป.ลาว ที่เป็นเขตการปกครองพิเศษด่านพรมแดนถาวรหนองคายจึงมีความสำคัญในด้านการค้าระหว่างประเทศ การขนส่งสินค้าผ่านแดน การกระจายสินค้า ของทั้งประเทศไทย สปป.ลาว และของประเทศที่สาม ที่ทำการค้าระหว่างประเทศกับทาง สปป.ลาว

5.3.2 แขวงนครหลวงเวียงจันทน์ สปป.ลาว

แขวงนครหลวงเวียงจันทน์ เป็นเมืองหลวงที่มีความสำคัญของ สปป.ลาว อีกทั้งยังมีพรมแดนติดกับประเทศไทย มีเส้นทางการคมนาคมที่เอื้ออำนวยความสะดวกในการขนส่งระหว่างประเทศ

โดยการค้าระหว่างประเทศของไทยกับ สปป.ลาว นั้น มีปริมาณการค้าชายสูง มีการชำระเงินในการซื้อสินค้าระหว่างกันอยู่ 4 รูปแบบ ได้แก่

- รูปแบบที่ 1 ชำระเงินโดยใช้ระบบการเปิด L/C (Letter of Credit) ส่วนใหญ่เป็นการชำระเงินจากรัฐบาลไทยในการซื้อพลังงานไฟฟ้าจาก สปป.ลาว

- รูปแบบที่ 2 ชำระด้วยเงินสด นิยมชำระเป็นเงินบาทมากกว่าเงินกีบ เนื่องจากทางการลาวจำกัดการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ และค่าเงินกีบไม่เสถียรภาพ

- รูปแบบที่ 3 ชำระโดยใช้ระบบ T/T (Telegraphic Transfer) เป็นระบบที่ผู้ส่งออกไทยจะส่งสินค้าไปให้ผู้นำเข้าลาวโดยให้เครดิต เมื่อครบกำหนดผู้นำเข้าลาวจะโอนเงินกลับมาให้ผู้ส่งออกไทย

- รูปแบบที่ 4 ชำระเงินโดยระบบ D/A (Document Against Acceptance) ผู้ส่งออกของไทยจะตรวจสอบฐานะของผู้ประกอบการลาวเป็นที่พอใจแล้วจึงส่งสินค้าไปให้ผู้นำเข้าลาว พร้อมเอกสารส่งออกสินค้า (Shipping Document) ให้ธนาคารในลาวเพื่อชำระเงิน ผู้นำเข้าของลาวจะต้องนำเงินมาชำระสินค้าที่ธนาคารก่อน จึงได้รับเอกสารเพทานำไปออกสินค้าจากคลังสินค้าได้ (คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2552)

ผู้นำเข้า และส่งออกของ สปป.ลาว อยู่ในรูปแบบของบริษัทของรัฐ (State-owned Company) มีชื่อว่า “ลาวขาเข้า-ขาออก (Society Lao Import-Export)” กระทรวงการค้าของลาวเป็นผู้รับผิดชอบ โดยพัฒนาการนำเข้าและส่งออกสินค้าที่จำเป็นต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ นอกจากนี้ยังมีบริษัทเอกชน (Private Company) เป็นบริษัทที่จดทะเบียนเป็นผู้นำเข้า-ส่งออกสินค้าตามประเภทและหมวดที่ยื่นขอ และได้รับอนุญาตจากรัฐแล้วเท่านั้น โดยลาวมีบริษัทที่จดทะเบียนเป็นผู้นำเข้าและส่งออกประมาณ 200 บริษัท และพ่อค้าชายแดน (Border Merchant) เป็นผู้ที่ทำการค้าชายตามแนวชายแดนทั้งที่จดทะเบียนเป็นผู้นำเข้า-ส่งออก หรือเป็นร้านค้าแผงลอยที่รับจ้างขนส่งสินค้า พ่อค้าชายแดนเหล่านี้จะมารับไปส่งซื้อสินค้าตามร้านค้า และมีมาร์ทในกรุงเวียงจันทน์ ทุกวันและทำการขนส่งสินค้าจากชายแดนไทย (คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2552)

80_____การพัฒนาเมืองชายแดนเพื่อรองรับผลกระทบจากการท่องเที่ยวและการค้าในลุ่มน้ำโขง

โดยมูลค่าการนำเข้า – ส่งออกของ สปป.ลาว ด้านด้านศุลกากรหนองคายของไทยกับแขวงนครหลวงเวียงจันทน์นั้น สูงทั้งมูลค่าการส่งออก และนำเข้า ซึ่งมูลค่าการส่งออกนั้นมีปริมาณสินค้าและมูลค่าที่เพิ่มสูงขึ้นทุกปี โดยเฉพาะใน ปี พ.ศ. 2549 มีปริมาณการส่งออกอยู่ที่ 18,318.4 ล้านบาท และเพิ่มขึ้นเป็น 23,729.9 ล้านบาท หรือเพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 148.23 และมูลค่าการนำเข้าใน ปี พ.ศ. 2547 มีมูลค่าสูงขึ้นมากกว่า ปี พ.ศ. 2546 โดยใน ปี พ.ศ. 2547 มีมูลค่าการนำเข้าอยู่ที่ 1,150.00 ล้านบาทสูงกว่า ปี พ.ศ. 2546 ที่มีมูลค่าการนำเข้าอยู่ที่ 807.90 ล้านบาท หรือเพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 42.34 (ตารางที่ 5-7)

ตารางที่ 5-7: มูลค่าการค้าชายแดนผ่านด้านศุลกากรหนองคาย – ลาว ปี พ.ศ. 2546 - 2550

ปี พ.ศ.	นำเข้า (ล้านบาท)	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	ส่งออก (ล้านบาท)	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
2546	807.90	N/A	7,206.00	N/A
2547	1,150.00	42.34	7,100.30	-1.47
2548	1,165.40	1.34	7,379.60	3.93
2549	1,506.90	29.3	18,318.40	148.23
2550	1,560.40	3.55	23,729.90	29.54
รวม	6,190.60	19.13	63,734.60	45.06

ที่มา: ปรับปรุงจาก คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2552.